

#kaç
genç
var.

9 başlıkta Seçim 2024:

DEM Parti Seçim Bildirgesinde kaç genç var?

İÇİNDEKİLER

1. Giriş.....	2
2. Gençlik tanımı.....	3
3. Gençlik hakları ve yerel gençlik politikası.....	4
4. Gençlik katılımı.....	6
5. Toplumsal cinsiyet, genç kadınlar ve genç LGBTİ+'lar.....	7
6. Genç istihdamı.....	9
7. Beceri geliştirme ve kültür sanat.....	11
8. Barınma.....	12
9. Sağlık ve psikososyal destek.....	14
10. Çevresel sürdürülebilirlik ve adalet.....	15
11. Sonuç ve değerlendirme.....	17

1. Giriş

DEM Parti “Yerel Demokrasi ile Özgür Kentlere” ve “Kadın İradesiyle Yerel Demokrasi” başlıklı 2024 Yerel Seçimleri’ne ilişkin olan bildirgelerini ve yayımladı. İlki 108, ikincisi 36 sayfadan oluşan bu bildirgelerin ilkinde toplam 92 “genç”, 10 “öğrenci” kelimesi yer alırken; ikincisinde toplam 13 “genç” kelimesi yer almaktadır. Bu bağlamda niceliksel olarak oldukça genç odaklı bir yaklaşıma sahip bulunmuştur. Ancak, DEM Parti’nin beyanları dikkatlice ve detaylıca incelendiğinde, genç odaklı yaklaşımın yalnızca niceliksel olmadığı, niteliksel olarak da oldukça ilerici, etkili ve sürdürülebilir bir gençlik yaklaşımına sahip olduğu görülmektedir. Bu ana argümanı detaylandırmak üzere inceleme 9 ana başlıktan oluşmaktadır. Bunlar; i) gençlik tanımı, ii) gençlik hakları ve yerel gençlik politikası, iii) gençlik katılımı, iv) toplumsal cinsiyet ve genç kadınlar, v) genç istihdamı, vi) beceri geliştirme ve kültür-sanat, vii) barınma, viii) sağlık ve psikososyal destek ve son olarak da ix) çevresel sürdürülebilirlik ve adalet şeklindedir.

2. Gençlik tanımı

Gençlik politikalarının değerlendirilme ve tasarlanma süreçleri, elzem olarak bir gençlik tanımının yapılmasını içerir. Bu tanım içerisinde hangi gençlik gruplarının ne derecede dahil edildiği, "genç" derken hangi gruplara ve bu grupların hangi özelliklerine atıf yapıldığı, hangi grupların gençlik tanımının dışında bırakıldığını değerlendirmek, bahsi geçen gençlik politikalarının kapsayıcılığı ve etki alanı açısından önem taşımaktadır. Gençlik homojen bir grup olarak tanımlanmamalı ve farklı gençlik gruplarının farklılaşan özellikleri üzerine düşünülmelidir. Ayrıca, gençlik ve yetişkinlik kavramlarının toplumsal olarak değişkenlik gösteren kavramlar ve oluş biçimleri olduğu, bu bağlamda gençlik ve yetişkinliğin yetişkin iktidarı altında kurulduğu¹ unutulmamalıdır.

DEM Parti bildirgesinde gençlik tanımına ilişkin ifadelerden bazıları şöyledir:

Gençlik bugünün ve yarınların öznesidir. Gençliğin toplumlara inşa eden öncülük rolü devam ediyor.

Gençliğin yaşamını kuşatma altına alan, yoksullaştıran ve geleceksizliğe sürükleyen iktidarın yetişkinlik algısına karşı, gençlerin özgürleşme isteği esas alınacak ve gençler kent yönetimlerinde söz sahibi olacak.

Gençlerin değişen dünyada fikir, algı ve istekleri doğrultusunda, kendilerini baskı altında hissetmeden ve kendilerini gerçekleştirebilecekleri koşulları oluşturarak, gençlerin ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran kentler inşa edilecek.

Gençlik hizmetlerinin gerçekleştirilmesi sürecinde diğer gençlere göre dezavantajlı konumunda olan genç göçmen, genç engelli gibi ötekileştirilmiş kesimlere yönelik pozitif ayrımcılık yapacağız.

DEM Parti olarak gençleri tehlikeli gören, yetişkin merkezli, ahlakçı yaklaşımla mücadele edeceğiz.

Bu beyanlar çerçevesinde, DEM Parti bildirgesi, gençliğin yetişkin iktidarında kurulduğunu ve bu hiyerarşinin gençlerin eşit yurttaşlar olarak konumlanmasını engellediğini belirtmektedir. Bu anlamda, gençliğin bir biyolojik ya da yaşa dayalı kategori değil, belirli güç ilişkileri içinde kurulan bir toplumsal kategori olduğunun bilincindedir. Böylesi bir tanımlama, varolan güç ilişkilerini teşhir etmekle kalmayıp bunun karşısında, eşit ve kapsayıcı bir gençlik tanımı yapılmasının ilk adımınıdır. Öte yandan, gençlerin sadece geleceğin değil, bugünün de paydaşı olduğunun vurgulanması önemlidir. Fakat gençlere "toplumları inşa eden öncülük rolü"nü addedilmesi, gençleri tehlikeli, sorunlu, uzlaşmaz bir toplumsal grup olarak gören yaklaşım kadar sorunlu olabilir.² Böylesi bir rol yerine, farklı gençlik gruplarını farklı eğilimleri, ihtiyaçları

¹ Kurtaran, Y., Nemetli, G., & Yentürk, N. Gençler hakkında, gençler için, gençlerle. N. Yentürk, Y. Kurtaran, G. Nemetli (Ed.), *Türkiye'de gençlik çalışması ve politikaları* içinde (3-22. ss.). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

² A.g.e.

ve toplumsal konumlarıyla ele alan, gençlere rol biçmeyen ve görev yüklemeyen bir yaklaşıma ihtiyaç vardır.

Bütün bunların yanı sıra, gençlik homojen bir grup değildir. Farklı gençlik gruplarının farklılaşan sorunları, ihtiyaçları ve talepleri bulunmaktadır. Bu nedenle bildirmede bulunan farklı gençlik gruplarına yönelik vurgular değerlidir. Özellikle genç kadınlar, genç göçmenler, genç engelliler, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim, genç yoksulluğu ve işsizliğine yönelik vurgular, bu grupların kırılganlıklarının arttığı politik ve toplumsal iklimde önem taşımaktadır.

3. Gençlik hakları ve yerel gençlik politikası

DEM Parti, gençlik hakları ve bu haklar çerçevesinde geliştirilmesi öngörülen yerel gençlik politikaları bakımından oldukça kapsamlı, detaylı, etkili ve sürdürülebilir bir stratejiyle oldukça ilerici bir yaklaşıma sahiptir. Bu gibi geniş kapsamlı bir gençlik hakları ve yerel gençlik politikası geliştirmesi sebebiyle, DEM Parti'nin bildirmede yer alan gençlik hakları ve yerel gençlik politikalarına ilişkin beyanları;

Gençliğin yalnızca hizmet almayı bekleyen pasif bir grup olarak ele alınmasından ziyade bugünün ve yarınların öznesi olarak ele alınması ve bu doğrultuda yerel politikalar geliştirilmesi,

Gençlerin kendi özgünlüğünü ve dinamizmini yansıtabileceği bir yerel yönetim anlayışı için Gençlik Meclisleri'ni karar alma mekanizmalarının parçası haline getirilmesi,

Gençlerin değişen dünyada fikir, algı ve istekleri doğrultusunda, kendilerini baskı altında hissetmeden ve kendilerini gerçekleştirebilecekleri koşulların oluşturulması, ve gençlerin ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran ve gençlerle beraber inşa edilen kentlerin oluşturulması,

Gençliğin farklı kimlikleri içinde bulunduran bir toplumsal grup olduğunun bilinci doğrultusunda; genç kadınlar, genç LGBTİ+'lar ve genç Kürtler gibi grupların yerel yönetim mekanizmalarına dahililiyetinin sağlanması ve bu grupların farklılaşan ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda kentlerin inşa edilmesi,

Gençlere ilişkin çalışma ve hizmetlerin planlanması ve yürütülmesi için gençlik alanında faaliyet gösteren tüm STK ve kuruluşlarla koordineli bir şekilde ortak çalışmaların yapılması,

Hedef alınan, söz kurması engellenen, yoksullaşma ve geleceksizlik dayatılan ve kayımlarla iradesi çalınan gençlerin anadili, inancı ve kültürüyle kendilerini gerçekleştirebilmelerinin önünün açılması,

Genç işsizliği ve genç yoksulluğuyla mücadelede esas olarak eşit yurttaşlık ve gençlik hakkı anlayışı çerçevesinde temel gelirin karşılanması için gerekli bütçe imkânlarının oluşturulması,

Gençleri tehlikeli gören, yetişkin merkezli, ahlakçı yaklaşımla mücadele ederek gençlerin barınması önündeki yapısal engelleri ortadan kaldıran politikaların geliştirilmesi,

Tüm gençlik kesimlerinin haklarına kavuşması; eğitim, sağlık, beslenme, barınma, ulaşım, spor, sosyal ve kültürel gelişim gereksinimlerinin nitelikli ve parasız olarak karşılanması,

şeklinde temel olarak özetlenebilir.

Bu beyanlar, DEM Parti'nin yerel gençlik politikalarını yüksek derecede gençlik hakları çerçevesinde geliştirdiğini açıkça gözler önüne sermektedir. Bu argümanın üç temel dayanağı vardır. Bunlardan birincisi, gençlik hakları temelli bir yaklaşımın yegane niteliği yerel yönetimleri üstenci bir konumda pozisyonlandırıp amirane hizmetler veren kurumlar olarak tanımlamaması ve bu doğrultuda gençleri sadece hizmet alan ast bir konumda pozisyonlandırmayan bir yaklaşıma sahip olmasıdır.³ Dolayısıyla, gençlik hakları temelli bir yaklaşım; her genci yetkin bireyler olarak tanımlayıp, her bir genç bireyin kendi politik eylemlilikleri doğrultusunda gençlerin önündeki mevcut ekonomik, sosyal ve siyasal yapısal engelleri dönüştürebileceği ve/veya ortadan kaldıracabileceği potansiyeline sahip olduğu varsayımıyla hareket etmektedir. DEM Parti'nin; "gençleri bugünlerin ve yarınların öznesi" olarak ele alması ve "gençlerin kendi dinamizmini yansıtabileceği" bir yerel yönetim vizyonuna yaptığı vurgu, gençlik hakları temelli yaklaşımın yukarıda anlatılan en temel özelliğine sahip olduğunu göstermektedir.

İkinci temel dayanak ise gençlik hakları temelli bir yaklaşımın; yukarıdaki varsayımına dayanarak her gencin örgütlenme, toplanma ve dernek kurma hakkına sahip olduğu görüşüne hakim olması ve bu kapsamda örgütlü ya da örgütsüz her gencin toplumun tüm siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarına katılma hakkı olduğunu savunmasıdır⁴. DEM Parti'nin yukarıdaki "gençlere ilişkin çalışma ve hizmetlerin planlanması ve yürütülmesi için gençlik alanında faaliyet gösteren tüm STK ve kuruluşlarla koordineli bir şekilde ortak çalışmaların yapılması"; ve "gençlerin kendi özgünlüğünü ve dinamizmini yansıtabileceği bir yerel yönetim anlayışı için Gençlik Meclisleri'ni karar alma mekanizmalarının parçası haline getirilmesi" ve gençlerin eğitim, barınma, sağlık, ulaşım gibi tüm temel hak ve ihtiyaçlarının nitelikli ve parasız bir şekilde karşılanması gibi beyanları tam olarak bu haklar çerçevesinde bir yerel gençlik politikası ve vizyonuna sahip olduğunu göstermektedir.

Üçüncü olarak gençlik hakları temelli yaklaşım, her gencin kendi potansiyellerini gerçekleştirebileceği sosyal, ekonomik ve siyasal koşullara sahip olması gerektiği görüşüne vurgu yapar.⁵ DEM Parti'nin; gençlerin kendilerini gerçekleştirebilmesi için "temel gelirin karşılanması için gerekli bütçe imkanlarının oluşturulması"; gençlerin "kendilerini baskı

³ Angel, W. A. (2015). *The International Law of Youth Rights*. Brill and Nijhoff Publishers.

⁴ A.g.e.

⁵ A.g.e.

altında hissetmeden ve kendilerini gerçekleştirebilecekleri koşulların oluşturulması”; gençlerin “anadili, inancı ve kültürüyle kendilerini gerçekleştirebilmelerinin önünün açılması” gibi beyanları tam olarak bu görüşü yansıtan bir politik yerel yönetim vizyonuna sahip olduğunu gösterir niteliktedir.

Tüm bu bulgular; DEM Parti’nin oldukça kapsamlı ve detaylı bir gençlik hakları temelli yaklaşıma sahip olduğunu ve bu doğrultuda etkili, nitelikli ve sürdürülebilir bir yerel gençlik politikası vizyonu sunduğunu göstermektedir.

4. Gençlik katılımı

Beyanname metninde “DEM Parti Belediyelerinde Katılımcı Gençlik,” “Genç Kadınlar Yerel Demokraside Yerini Alacak” ve “Gençlerin Kent Yönetimlerine Katılımını Sağlayacağız” başlıkları altında gençlik katılımını dair kapsayıcı ifadeler yer almaktadır:

Gençliğe dönük kısa, orta ve uzun vadeli politikalar belirler. Gençliği, toplumsal yaşamın bütün alanlarında kentlerin temel katılımcı dinamiği ve öznesi olarak kabul eder ve yerel yönetimler bünyesinde bu doğrultuda gençlerle birlikte stratejik planlamalar yapar.

Gençlerin yerel yönetimlerimizde söz, yetki ve karar süreçlerine katılımını sağlayacağız.

Gençlerin kendi özgünlüğünü ve dinamizmini yansıtabileceği bir yerel yönetim anlayışı için Gençlik Meclisleri’ni karar alma mekanizmalarının parçası haline getireceğiz. Belediye yönetimleri ve Gençlik Meclisleri belli periyotlarda toplantı alacak.

Gençlere ilişkin çalışma ve hizmetlerin planlanması ve yürütülmesi için gençlik alanında faaliyet gösteren tüm STK ve kuruluşlarla koordineli bir şekilde ortak çalışmalar yapacağız.

Gençliği göçe zorlayan politikalara karşı yerel yönetimlerde ve toplumsal üretim ilişkilerinde genç temsiliyetini arttıracacağız.

2019 yılında gerçekleştirilen yerel seçime ilişkin seçim verilerine göre, DEM Parti’nin önceli Halkların Demokratik Partisi’nin (HDP) 13 büyükşehir belediye başkanı adayları içerisinde 18-30 yaş arasında genç aday bulunmamaktadır. Öte yandan, HDP’nin 220 belediye başkanı adayından 11’i (%5), 4.157 belediye meclis üyesi adayından 554’ü (%13,3), 393 il genel meclis üyesi adayından yalnızca 33’ü (%8) 18-30 yaş aralığında yer almaktadır. 2019 yılında seçilen adaylara bakıldığında ise HDP’nin 18-30 yaş arasında 2 genç belediye başkanı (%4), 251 genç belediye meclis üyesi (%13) ve 10 genç il genel meclis üyesi (%5) bulunmaktadır. Bu veriler ışığında, 2019 yerel seçimlerinde HDP aday ve seçilmişleri arasındaki genç oranı yeterli olmaktan oldukça uzaktır.

Gençlik katılımını yalnızca aday ve seçilmiş siyasetçiler üzerinden analiz etmek, gençlik katılımını çok yönlü ele almayı engellemektedir. Oysa, gençlik katılımı; demografik ve politik

farklılıklara bakılmaksızın, gençlerin bulunduğu her alanda karar alma mekanizmalarına katılabilirliğine işaret etmektedir. Yerel yönetimlerin karar alma mekanizmalarına ve stratejik plan süreçlerine gençlerin ve gençlik örgütlerinin aktif ve işlevli katılımına alan açılması, GoFor'un birincil çalışma alanlarından olmakla birlikte kapsayıcı bir yerel gençlik politikasının da önkoşuludur. Bu çerçevede gençlik katılımına kapsayıcı bir şekilde yer verilmesi, gençlere ve gençlik alanında faaliyet gösteren STK ve kuruluşlara alan açılacağı beyanı oldukça önemlidir.

Bununla birlikte gençlerin kendilerinin koordine ettiği, karar alma mekanizmalarını doğrudan etki etmelerini sağlayabilecek gençlik meclislerinin kurulması ve belediye'deki üst makamlar tarafından işlevselliğinin garanti edilmesi zaruridir. Bu açıdan gençlik meclislerinin karar alma mekanizmalarına doğrudan dahil edileceği ve belediyenin diğer bileşenleriyle düzenli toplantılar düzenleneceği beyanı oldukça değerlidir. Bu alanlar, bildirgede de vurgulandığı üzere, yetişkin siyasetçiler tarafından "gençlerimiz için" denilerek değil, gençler tarafından kurgulanmalı ve koordine edilmelidir. Öte yandan, yerel yönetimlerde bir yandan gençlik meclislerinin olup olmadığını, bir yandan da bu meclislerin gençlik katılımı açısından ne kadar işlevsel olduğunu takip edebileceğimiz herhangi bir mekanizma bulunmamaktadır. Bu alanların izleme ve değerlendirme süreçleri için çeşitli mekanizmaların oluşturulması gerekmektedir.

Bunun yanı sıra, katılımcı yerel demokrasi mekanizmaları, toplumun tüm kesimleri için önemini korumaktadır. Bir önceki yerel seçim dönemi sonrasında antidemokratik yöntemlerle seçilmişlerin görevden alınması, bölgede demokrasiyi ve yerel katılımı sekteye uğratmıştır. Gençlerin yerel yönetimlere aktif katılımı için her şeyden önce temsili demokrasi teamüllerinin garanti altına alınması gerekmektedir.

5. Toplumsal cinsiyet, genç kadınlar ve genç LGBTİ+'lar

Bildirgede "Genç Kadınlar Yerel Demokraside Yerini Alacak" başlığı altında genç kadınlara yönelik aşağıdaki beyanlar bulunmaktadır:

Genç kadınların istihdamına yönelik özgün politikalar geliştirerek üretim süreçlerine katılmalarını arttıracaktır.

Genç kadınların eğitimlerini sürdürmelerinin önündeki engelleri kaldırmak için mücadele edeceğiz.

Genç kadınların zorla evlendirilmesinin önüne geçmek için çok yönlü farkındalık çalışmaları yapacağız.

Başta genç kadınlar olmak üzere ihtiyaç sahibi bütün üniversite öğrencileri için üniversite yurtları, sosyal tesisler, spor okulları, ücretsiz aşıları ve ücretsiz çamaşırhaneler kuracağız.

Genç kadınların, kadın sağlığı hizmetlerine ulaşımı kolaylaştıracağız.

Hem istihdamda hem eğitimden muaf tutulan genç kadınların kolaylıkla ulaşabilecekleri spor ve kültür merkezleri kuracağız.

Ayrıca, "Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Temelli Ayrımcılığa Karşı Mücadele Edeceğiz" başlığı altında aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir:

DEM Parti, birbirini tamamlayan kent hakkı ve farklı olma hakkı çerçevesinde; ezilen, ötekileştirilen, dışlanan kırılgan ve güvencesiz tüm öznelerin kentle bütünleşmesini sağlamanın yerel demokrasinin tesisi için vazgeçilmez bir ödev olduğunun farkındadır. Cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim temelli dışlama, nefret ve ayrımcılığa karşı farklı olma hakkını savunan bir toplumsal yaşamı destekler.

Katılımcılık, eşitlik, ayırım gözetmeme ve kapsayıcılık ilkeleri doğrultusunda kent yaşamını tüm ezilen ve sosyal dışlanmaya maruz bırakılan gruplar için iyileştireceğiz.

Farklı cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerine sahip bireylerin yerel siyasete eşit katılım, sağlıklı olma, barınma, insana yaraşır istihdam olanaklarına kavuşmalarının sağlanması; kamusal alanları özgür ve güvenli bir biçimde kullanabilmeleri ve yerelde sunulan hizmetlere erişimlerinin sağlanması için politikalar geliştireceğiz.

Belediyeye ait sosyal destek, şiddetten koruma, sağlık, bakım ve sosyal hizmet mekanizmalarını farklı cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerini de gözeterek yeniden yapılandıracağız.

DEM Parti, 2024 Yerel Seçimleri Seçim Bildirgesi'nin yanı sıra, yayımladığı Kadın Seçim Bildirgesi'nde kapsamlı olarak toplumsal cinsiyet eşitsizliği, devletin aileci yaklaşımı ve LGBTİ+'lara yönelik şiddeti ele almıştır. Bu beyanlardan bazıları şunlardır:

Farklı cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleri nedeniyle hedef alınan LGBTİ bireylere yönelik her türlü şiddete karşı mücadele edeceğiz.

Genç kadınlar toplumda birçok şiddete katmerli olarak maruz kalıyor. Özellikle son yıllarda artan özel savaş saldırıları genç kadınların hayatını derinden etkiliyor. Eğitim, ekonomik sıkıntılar, politik mücadelelerine vurulan ketslere karşı daha kapsamlı politikaları genç kadınlarla birlikte tartışacak, birlikte mücadele edeceğiz. Kadın özgürlükçü yerel yönetimler paradigmamızla genç kadınlarla birlikte mücadeleyi büyüteceğiz.

İstanbul Sözleşmesi'nden geri çekilerek kadınların yaşamlarının korunmayacağı alenen ortaya konmuştur. Nafaka hakkına göz dikerek, 6284 sayılı kanun hedef alınmıştır. Aileyi güçlendirme adı altında kadınları evlere hapsetmek isterken korumak istedikleri ailelerin içerisinde kadın katliamları işlenmeye devam ediliyor. Aile içi şiddet besleniyor.

Bu çerçevede bildireler, genç kadınların ve LGBTİ+'ların temel haklar ve özgürlüklerin yanı sıra örgütlenme özgürlüğü, sağlık kurumlarına erişim, işsizlik, derinleşen yoksulluk, eğitime erişim, ulaşım vb. konulardaki sorunları ve taleplerinin yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve aileci devlet politikalara kapsamlı ve bütüncül bir yaklaşım göstermektedir. Özellikle ne

eğitimde ne istihdamda bulunan genç kadınlara; çalışma yaşamının yanı sıra toplumsal yaşamdan uzaklaştırılan ve hayatın her alanında şiddete maruz kalan genç LGBTİ+'lara yönelik yaklaşım ve beyanların dile getirilmesi bu dönem açısından oldukça önemlidir.

Bildirgede yer verilen beyanların öne çıkan başka bir nokta ise, genç kadın ve LGBTİ+'ları yerel yönetimlerden yalnızca hizmet alan yurttaşlar olarak konumlandırmaması, bu grupları karar alma mekanizmalarına doğrudan dahil etmeye yönelik eşit ve kapsayıcı bir vizyon sunmasıdır. Bu bağlamda, DEM Parti bildirgesi, Kadın Seçim Bildirgesi ile birlikte, genç kadınlar ve LGBTİ+'lara yönelik kapsamlı bir vizyon sunmaktadır. Devlet politikalarının, toplumsal kutuplaşma ve şiddetinin yansımaları hayatlarında birebir hissedilen genç kadınlar ve LGBTİ+'ların yaşadıkları sorunları dikkate alan, farklılaşan sorunlara farklılaşan çözümler üretebilen, politika üretme mekanizmalarına birinci elden dahil olmaları için alan açan bir yerel yönetim anlayışı, bu dönem için elzemdir.⁶

6. Genç istihdamı

DEM Parti, bildirgesinde genç işsizliğine ayrı bir bölüm ayırarak genç istihdamını ne derece önceliğini göstermektedir. Bildirgede genç istihdamına yönelik olan beyanlar şu şekildedir:

Gençlerin en büyük sorunlarından biri olan işsizliği önlemek için kalıcı istihdam alanları yaratacağız.

Genç nüfus içinde farklı kesimlerin ihtiyaçlarını dikkate alan yerel yönetim bütçeleri oluşturacağız. Yerel yönetimler aracılığıyla gençlere hizmet sağlayan kurumların bütçe olanaklarının artırılmasını sağlayacağız.

Genç işsizliği ve genç yoksulluğuyla mücadelede esas olarak eşit yurttaşlık ve gençlik hakkı anlayışı çerçevesinde temel gelirin karşılanması için gerekli bütçe imkânlarını oluşturacağız.

Genç işsizliğiyle mücadele için sorunun öznesi olan tüm kesimlerle kısa ve orta vadeli gençlik istihdam planları hazırlayacağız. Yerel yönetimlerde genç işsizlerin istihdamına ilişkin destekleyici proje ve çalışmalar yürüteceğiz.

Stajyer ve çırakların kölelik koşullarında çalıştırılmasını önleyici tedbirler alacağız.

Gençlerin kendi ihtiyaçları temelinde beceri ve kapasitelerini geliştirerek üretime katılmaları ve tüketim ihtiyaçlarını karşılamaları için gerekli desteği sağlayacağız.

Yukarıdaki beyanlar, DEM Parti'nin genç işsizliğini oldukça ilerici ve etkili bir biçimde çözmeyi hedeflediğini gösterir niteliktedir. Bu durumun iki temel dayanağı vardır. Bunlardan birincisi, Türkiye'deki genç işsizliğinin yapısal sorunlarını odağına alan bir genç istihdamı yaklaşımına sahip olunması ve bu bağlamda ekonomik kalkınma politikaları geliştirmesidir. Türkiye,

⁶ Bknz. Genç LGBTİ+ Derneği. (2022). *LGBTİ+ gençler gençlik merkezlerinden ne istiyor?* https://genclgbti.files.wordpress.com/2022/02/genclik_merkezleri-2.pdf

küreselleşme süreçleri sonucunda, özellikle de son 22 yıldır yürüttüğü politikalar çerçevesinde, uluslararası işgücü piyasasına gençlik başta olmak üzere diğer tüm dezavantajlı grupları daha da kırılgan ve güvencesiz hale getirecek bir şekilde eklemlenmiştir⁷. Bu eklemlenme sonucu gençlerin kendini gerçekleştirebileceği ve güvenceli istihdam olanakları oldukça daralmış olup; gençlerin aldığı eğitim ve sahip oldukları becerilerden bağımsız olarak yapısal bir işsizlik sorunu oluşmuştur. Bu bağlamda, genç işsizliğinin yapısal sorunlarını odağına oturtan bir yerel yönetim vizyonu; sorumluluğu gençlere yıkan bireyci bir yaklaşımdan ziyade temel gelirin karşılanması ve konunun öznelere ihtiyacı doğrultusunda yeniden dağıtım hedefleyen bütçelerin oluşturulması gibi ekonomik kalkınma politikaları geliştirmeyi amaçlar.⁸ DEM Parti'nin gençlerin temel gelirini güvence altına almayı amaçlaması, gençlerin iş bulması önündeki yoksulluk gibi yapısal ekonomik sorunların giderilmesi için yeniden dağıtımcı bütçelerin oluşturulması gibi beyanları, Parti'nin tam olarak bu gibi bir vizyona sahip olduğunu göstermektedir.

İkinci ve son dayanak ise, yukarıdaki yapısal sorunlar odaklı bir genç istihdamı politikasının gençlik hakları çerçevesinde geliştirilmesidir. Genç işsizliğinin yapısal boyutu, gençlerin temel hak ve özgürlüklerini derin bir şekilde ihlal etmekte olduğundan, bu sorunun ilerici, etkili ve sürdürülebilir bir şekilde çözüme ulaştırılması gençlik hakları çerçevesinde geliştirilecek ekonomik politikalar gerektirmektedir. "Gençlik hakları ve yerel gençlik politikası" bölümünde de aktarıldığı üzere, her gencin ekonomik sömürü ve/veya sağlığına ve bütünsel gelişimine zarar verebilecek işlerde çalışma zorunda bırakılmaktan korunma hakkı bulunmaktadır. Buna ek olarak, her gencin istihdam gibi kendini gerçekleştirebilmesini sağlayan konularda yargılama ve karar alma hakkı vardır. DEM Parti'nin "sorunun öznesi olan tüm kesimlerle kısa ve orta vadeli gençlik istihdam planları hazırlama" ve genç "stajyer ve çırakların kölelik koşullarında çalıştırılmasını önleyici tedbirlerin alınması" gibi beyanları Parti'nin genç istihdam politikalarını gençlik haklarına dayandıran bir yaklaşımı olduğunu göstermekte ve bu sorunu ilerici, etkili ve sürdürülebilir olarak çözmeyi hedeflediğini kanıtlar niteliktedir.

⁷ Türkiye halihazırda adaletsiz olan uluslararası işbölümünde hammadde, katma değeri olmayan tarım ürünleri ve düşük katma değerli imalat ürünleri üretilip ihraç eden ve diğer yüksek katma değerli ürünleri ithal eden bir pozisyonda konumlanmıştır (Boratav & Orhangazi, 2022). Bu sebeple, ekonomik büyümesi çoğunlukla doğrudan yabancı yatırıma bağımlı kalmış ve istihdam yaratma kapasitesi büyük oranda yabancı çok uluslu şirketlerin ülkede sinai üretim merkezleri (fabrika vb.) açmasına dayanmıştır. Bu gibi şirketlerin yatırımlarını da etkileyebilmek adına kar oranlarının azami seviyede olmasını sağlayacak yasal ve ekonomik düzenlemeler yapılmakta ve regülasyon, vergi, yasal sorumluluklar gibi devlet kontrolleri minimum seviye çekilmektedir (a.g.e.). Bu şartlar altında, Türkiye'deki işgücü piyasası git gide basit, düzensiz ve geçici emek talebine kayarak emeği son derece esnek, istikrarsız, güvencesiz ve düşük ücretli hale getirmiştir (Özdemir, 2020). Bu durum ise güvenli, kalıcı ve bireylerin kendi potansiyelleri gerçekleştirerek gelişimlerini sağlayabilecekleri iş olanaklarını git gide daraltmaktadır (a.g.e.). Geriye kalan iş olanakları ise son derece insan hayatı ve onurunu yok sayan, güvencesiz ve insanın yaratıcılığını baskılayan türde işlerdir. Diğer istihdam seçenekleri son derece daraldığından ve üretim süreci herhangi bir geçmişe ve niteliğe sahip birinin yapabileceği şekilde bölümlendirildiğinden; eğitilmiş eğitimsiz, genç yaşlı, deneyimli deneyimsiz herkes bu işlere başvurmaktadır. Yüksek talep ve düşük fırsatlar büyük bir yedek emek gücü oluşturarak toplumunun çoğunu işsiz bırakmaktadır.

⁸ Hanlon, J., Barrientos, A., & Hulme, D. (2010). *Just give money to the poor: The development revolution from the Global South*. Kumarian Press.

7. Beceri geliştirme ve kültür sanat

Bildirgede gençlerin becerilerinin geliştirilmesi, kültür sanat ve gençlerin kendini gerçekleştirmesine dair beyanlardan bazıları şöyledir:

Hedef alınan, söz kurması engellenen, yoksullaşma ve geleceksizlik dayatılan ve kayyımlarla iradesi çalınan gençlerin anadili, inancı ve kültürüyle kendilerini gerçekleştirebilmelerinin önü açılacak.

Gençlerin değişen dünyada fikir, algı ve istekleri doğrultusunda, kendilerini baskı altında hissetmeden ve kendilerini gerçekleştirebilecekleri koşulları oluşturarak, gençlerin ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran kentler inşa edilecek.

Gençlere eğitim alanında destek sunabilecek siyaset forumları, etüt merkezleri, kütüphane ve bilim merkezleri açılacak.

Gaspçı kayyım zihniyetinin kapattığı veya değiştirip dönüştürdüğü bütün gençlik mekânları yeni ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden gençlerin hizmetine sunulacak.

Gençlerin mesleki, sosyo-kültürel ihtiyaçlarının karşılandığı; sanatsal beceri ve yeteneklerini geliştirebilecekleri Gençlik Kültür Merkezleri inşa edilecek.

Hem istihdamda hem eğitimden muaf tutulan genç kadınların kolaylıkla ulaşabilecekleri spor ve kültür merkezleri kuracağız.

Gençlerin kendi ihtiyaçları temelinde beceri ve kapasitelerini geliştirerek üretime katılmaları ve tüketim ihtiyaçlarını karşılamaları için gerekli desteği sağlayacağız.

Kapsayıcı ve bütünlüklü bir gençlik politikası dahilinde, gençlerin ihtiyaç duydukları tüm alanlarda desteklenmesi gerekir. Beceri geliştirme ve kültür sanat politikaları, bu bağlamda yalnızca piyasa değerlerine indirgenmeden, gençlerin kendini gerçekleştirme, toplumsal ve siyasi hayata dahil olma kriterleriyle ele alınmalıdır. Bu çerçevede DEM Parti, bildirgesinde gençlerin kendilerini gerçekleştirme ihtiyaçlarına yönelik kapsamlı ve bütüncül bir vizyon öne sürmüştür. Bildirgede belirtildiği üzere, antidemokratik uygulamalarla seçilmişlerin görevden alınması süreci, gençlerin temel hak ve özgürlüklerinin yanı sıra kendilerini gerçekleştirebileceği ve becerilerini geliştirebileceği alanları da sekteye uğratmıştır. Bu bağlamda demokrasi, anadil, inanç, kültür, örgütlenme ve düşünce ve ifade özgürlüğünün de gençlerin kendilerini gerçekleştirme vizyonuna dahil edilmesi oldukça değerlidir.

Gençleri yerel yönetimlerin sağladığı kurs, eğitim, kültür sanat etkinlikleri vb. faaliyetlere yalnızca katılımcı ve hizmet alan olarak değil, bu etkinliklerin ve mekanların planlanmasında aktif katılım gösteren özneler olarak konumlandırılması gerekmektedir. Bu bağlamda bildirgede bahsi geçen siyaset forumları, etüt merkezleri, kütüphane, bilim merkezleri, Gençlik Kültür Merkezlerinin gençler ile birlikte, gençler tarafından, gençlerin ihtiyaçları çerçevesinde katılımcı ve kapsayıcı yöntemlerle dizayn edilmesi ve uygulanması, gençlerin kendilerini

geliştirmeleri ve gerçekleştirmelerinin garantisi olabilir. Bu alanlarda farklı gençlik gruplarının farklılaşan ihtiyaç ve talepleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere belediyelerin bahsi geçen mekan ve etkinliklere dair kapasitesi olmakla birlikte bu mecraların kaç genç için ulaşılabilir olduğu, katılım gösteren gençlerin sosyo-ekonomik durumu, dezavantajlı gençlerin bu mekanlardan yararlanmalarının önündeki engellere dair veri ve çalışmalar bulunmamaktadır. Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın yürüttüğü araştırmaya göre gençlerin yalnızca %12,9'u belediyelere ait sosyal tesisleri kullanmaktadır.⁹ Bu bağlamda bu alanlara dair, yaş ve cinsiyet kırımını başta olmak üzere çeşitli kırımlarda veri üretilmesi gerekmektedir.

8. Barınma

DEM Parti, bildirgesinde gençlerin barınma sorununa dair ayrı bir bölüm ayırarak bu sorunu ne derece öncelendiğini göstermektedir. Bildirgede gençlerin barınma sorununu çözmeye yönelik olan beyanlar şu şekildedir:

Özel konut sektörünün keyfi fiyat belirleme politikasına karşı maliyetleri ve piyasayı dengeleyen politikalar üreteceğiz.

Konut edinme maliyetlerini düşürerek toplumun tüm kesimlerinin sağlam, sağlıklı, güvenli konut sahibi olmasını kolaylaştıracağız. Sosyal konut projelerinde kadınlara öncelik tanıyacağız.

Sosyal konut projeleri ile herkesin ev sahibi olmasına yönelik planlamalar yapacağız.

Bu projelerde planlamadan imalata kadar tüm süreçlere yurttaşları dahil edeceğiz.

Öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarına göre yurtlar inşa edilecek, barınma sorunlarını çözeceğiz.

Belediye yurtlarında sağlıklı ve doyurucu beslenme imkânı sağlanacak.

Belediye yurtları içerisinde yurt, çamaşırhane, kütüphane, kültür merkezi, spor salonu gibi yaşam alanları ücretsiz olacak.

Genç kadınların barınma hakkının önündeki engelleri kaldıracacağız.

DEM Parti olarak gençleri tehlikeli gören, yetişkin merkezli, ahlakçı yaklaşımla mücadele edeceğiz. Gençlerin yeni ev kurmaları konusunda destek politikaları geliştireceğiz.

Şiddete maruz kalma gibi durumlarda gençlerin barınabileceği Yaşam Evleri'nin kurulması ve yaygınlaştırılmasını sağlayacağız.

Bu gibi beyanlar DEM Parti'nin gençlerin barınma sorununa dair ilerici ve etkili bir vizyona sahip olduğunu gösterir niteliktedir. Bu durumun iki temel dayanağı vardır. Bunlardan birincisi, DEM Parti'nin bu beyanlarıyla barınma krizini basit bir arz-talep sorunu olarak ele

⁹ Toplum Gönüllüleri Vakfı. (2022). *Gençlerin ihtiyaçları araştırması*.
<https://www.tog.org.tr/files/araştırmalar/konda-qenclerin-ihityaclari-arastirmasi-2022.pdf>

almasındansa barınma krizinin yapısal sebeplerini yerel yönetim vizyonunun odağına oturmasıdır. Türkiye’de gençlerin yaşadığı barınma krizinin temel sebeplerinden biri Türkiye’de konutun bir temel hak ve ihtiyaç olarak algılanmaktan yatırım aracı olarak kavramsallaştırılmasına olan evrimdir¹⁰. Bu süreçte, hali hazırda var olan sosyo-ekonomik eşitsizlikleri daha da derinleştiren bir boyuta yol açmaktadır. Toplumun %10’luk kesimi bu gibi yatırımlar aracılığıyla daha da birikim sağlarken konut fiyatlarını yukarıya çekmektedir¹¹. Böylelikle düşük ve düzensiz gelire sıkıştırılmış gençler için konut seçenekleri git gide kısıtlanmaktadır. DEM Parti, “özel konut sektörünün keyfi fiyat belirleme politikasına karşı maliyetleri ve piyasayı dengeleyen politikalar” üretmeyi hedefleyen; “konut edinme maliyetlerini düşürerek toplumun tüm kesimlerini sağlam, sağlıklı, güvenli konut sahibi olmalarını” amaçlayan; ve “sosyal konut projeleri ile herkesin ev sahibi olmasına yönelik planlar” geliştirmeyi öngören beyanları, Parti’nin barınma krizini yüzeysel bir arz-talep sorunu olarak ele almasından ziyade bunun eşitsizliğe dayanan ekonomik bir yapısal sorun olduğunu gördüğü ve bu bağlamda eşitlik ve kamu yararı ilkesine dayanan yeniden dağıtımcı, bir yerel yönetim vizyonuna sahip olduğu göstermektedir.

İkinci dayanak ise, DEM Parti beyanlarıyla barınma krizinin ekonomik yapısal sebeplerinin yanında sosyal yapısal nedenlerini de tanıdığını gözler önüne sermektedir. Türkiye’de gençler, yetişkin merkezli ve ahlakçı tahakküm altında ezilerek “bekara ev yok”, “kızlı-erkekli kalmaya izin vermiyoruz”, “öğrenciye ev vermem” gibi söylemlerle barınma haklarından alı konulmaktadır. Bu bağlamda, DEM Parti’nin “gençleri tehlikeli gören, yetişkin merkezli, ahlakçı yaklaşımla mücadele” edeceğine dair beyanı, barınma krizinin sosyal yapısal sorununu tanıyan bir vizyona sahip olduğu ve bu vizyona uyumlu stratejiler geliştirmeyi öngördüğünü göstermektedir.

Üçüncü ve son dayanak ise, DEM Parti’nin gençlerin yaşadığı barınma krizini çözüme ulaştırmadaki kapsayıcılığı ve katılımcılığı esas alan yaklaşımıdır. Barınma krizi her ne kadar yapısal bir sorun olsa da, bu yapısallığın gençlik üzerine olan yansımaları kimliksel bir biçimde farklılık göstermektedir. Dolayısıyla, barınma krizinin kesişimsel bir boyutu olmakta, ve de etkili, anlamlı ve sürdürülebilir çözüm politikalarının geliştirilebilmesi için katılımcılık ve kapsayıcılık bu boyutun tam olarak anlaşılabilmesi için elzem bir role sahip olmaktadır. Bu kapsamda, konunun öznesi olan gençliğin içinde bulundurduğu farklı kimliklerin (kadın, Kürt,

¹⁰ Madden, D. & Marcuse, P. (2016). The permanent crisis of housing. <https://jacobin.com/2016/10/housing-crisis-rent-landlords-homeless-affordability/>

¹¹ Ekici, Y. (2022). Barınma krizi serbest piyasanın dinamikleriyle çözülmez. <https://www.gazeteduvar.com.tr/barınma-krizi-serbest-piyasanin-dinamikleriyle-cozulmez-haber-1578592>

mülteci, LGBTİ+, Alevi vb.) barınma krizine ilişkin yürütülecek olan yerel politikaların tasarımı, yürütme ve izleme/değerlendirme süreçlerine dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır. DEM Parti, yukarıda bahsedilen tüm barınma projelerinde “planlamadan imalata kadar tüm süreçlere yurttaşları dahil etme” beyanıyla bu gibi bir katılımcılığı ve kapsayıcılığı esas alan yerel yönetim vizyonuna sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, hali hazırda oldukça gençlik odaklı yaklaşıma sahipken, DEM Parti’nin bu beyanında katılımı gençlik özelinde ele almaması bir eksiklik olarak vurgulanabilir.

9. Sağlık ve psikososyal destek

Bildirgede gençlere yönelik sağlık ve psikososyal desteğe erişim hakkında yalnızca “Gençliği Hedef Alan Madde Bağımlılığıyla Mücadele Edeceğiz” başlığı altında aşağıdaki ifadeler bulunmaktadır:

Gençler arasında yaygın olan ve her geçen gün artan madde bağımlılığını önlemek için ailelere ve gençlere eğitimler vereceğiz; bağımlı hale gelmiş gençler için psiko-sosyal destek merkezleri açacağız.

İşsiz gençlerin sosyal yaşamdan dışlanmalarının önüne geçeceğiz, mahallelerde ve semtlerde dayanışma ağlarını ve sosyalleşme olanaklarını geliştireceğiz.

Bu çerçevede, yalnızca madde bağımlılığına odaklanan bir sağlık ve psikososyal desteğe erişim vizyonu, gençlerin bugün açısından karşı karşıya kaldığı ve iyi olma halini sekteye uğratan nedenlerle mücadele açısından yetersizdir. Sağlık ve psikososyal desteğe erişim, geri kalan bütün gençlik politikaları gibi, sorun değil, ihtiyaç odaklı olmalıdır. Kadın Seçim Bildirgesi’nde konuya ilişkin değinilen anadilinde ve ücretsiz psikolojik destek, toplumsal nedenlerden ötürü depresyon ve anksiyete gibi rahatsızlıkların oransal olarak daha fazla görüldüğü genç kadınlar ve LGBTİ+’lar başta olmak üzere tüm gençlere erişilebilir olmalıdır.

Zihin sağlığı ve genç intiharları çalışmalarına bakıldığında sınav kaygısı ve madde bağımlılığının yanı sıra işsizlik, ekonomik kriz, gelecek kaygısı, aile/toplum/akran baskısı, çalışma yaşamında yaşanan sorunlar, etnik ve cinsel yönelim temelli ayrımcılık öne çıkan nedenlerdir.¹² Gençlerin zihin sağlığı ve iyi olma halini etkileyen toplumsal nedenler önemini korumaktadır. Bu nedenle, bireylere verilecek psikososyal destek kritik olsa da bu sorunlara daha katmanlı ve kompleks sosyal politikalarla karşılık verilmesi gerekmektedir. Toplumsal ve sistemsel eksiklikler nedeniyle sekteye uğrayan zihin sağlığı ve iyi olma hali için, yalnızca

¹² İstanbul Gençlik Araştırmaları Merkezi. (2023). *Türkiye Genç İntiharları: Farklı bir dünya için umut yeşertirken genç intiharlarından ders almak*. <https://www.genclikarastirmalari.org/post/turkiye-de-genc-intiharlari-arastirma-raporumuz-yayinda>

bireylerin dayanıklılığını artırmak değil, sistemlerin ve politikaların dayanıklılığını artırmak kalıcı bir çözüm sunabilir.

Ayrıca, Türkiye’de yerel yönetimlerin sağlık ve psikososyal destek merkezleri bulunmakta fakat bu merkezlerin nerelerde yoğunlaştığı, kaç kişiye ve hangi gruplara ulaştığı, verilen hizmetlerin kalitesi ve yeterliliği üzerine veri ve çalışmalar bulunmamaktadır. Yerel yönetimler sağlanan bu ve benzeri hizmetlerin kanıta dayalı gerçekleştirilmesi, farklı gençlik gruplarının farklılaşan sorunlarını gözetmesi, erişilebilir ve ilgili kurumlarca belirlenen sağlık ve zihin sağlığı standartlarına uyması, verilen hizmetlerin izlenmesi için veri ve haritalandırma çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

10. Çevresel sürdürülebilirlik ve adalet

DEM Parti oldukça ilerici ve adalet odaklı sosyo-ekolojik bir yaklaşıma dayanan bir bildirgeye sahiptir. Ancak, neredeyse her temada oldukça gençlik odaklı bir yaklaşıma sahip olan DEM Parti çevre konusunda her ne kadar ilerici bir vizyona sahip olsa da; gençliğin iklim ve diğer çevresel krizler karşısındaki özel konumunu vurgulamaması ve buna dayanarak bildirgesinde gençlik hakları temelli ekoloji politikaları geliştirmemesi sebebiyle önemli bir eksikliğe sahiptir.

Parti’nin çevresel sürdürülebilirlik ve adaletle ilişkin beyanları gayet kapsamlı olduğundan aşağıdaki gibi özetlenmiştir:

Bölge ve iklim koşullarına uygun bitki türlerinin üretimini destekleyecek, alternatif tarım modelleriyle enerji ve su tüketimini azaltacağız.

Kentlerimizin doğasına, tarihine, canlı çeşitliliğine karşı işlenen suçların önüne geçmek için “Kent Suçu Yönetmeliği” hazırlayacağız. Kent sakinlerinin bu konudaki farkındalığını artırmak için eğitim çalışmaları yapacağız.

Tüm belediyelerimizde yerel ekoloji politikaları ve uygulamaları geliştireceğiz. Belediyelerimizin emek ve meslek örgütleriyle bürokrasiden özerk olarak çalışabileceği “Eko-Kırım ve İklim Krizi Daireleri/Merkezleri”ni açacağız.

Toplum yararı gözetilerek oluşturulacak afetlere dayanıklı, iklim değişikliğine dirençli ve sağlıklı mekânsal planlamaları halkın katılımıyla gerçekleştirip uygulamaya geçireceğiz.

İklim dostu kentler yaratmak için fosil yakıt kullanımını sınırlamak üzere harekete geçeceğiz. Kent yaşamında enerji ihtiyacını azaltacağız; enerjide öz yeterliliği sağlayacak verimliliği yüksek ve küçük ölçekli alternatif enerji seçeneklerini çoğaltacağız. Lokal düzeyde enerji ihtiyaçlarını karşılama hedefiyle yerel “Enerji Kooperatifleri”ni yaygınlaştıracacağız.

Su, atık su, yağmur suyu alanlarında kentsel altyapıyı değişen iklim koşullarına ve hava olaylarına bağlı afet risklerine dirençli hale getireceğiz.

Endüstrilerin geleceğini garantileyen geri dönüşüm sistemleri için değil, tüketimin ve atığın azaldığı toplumsal yaşamı sağlamak için adımlar atacağız.

Yukarıdaki beyanlar temel bir eksikliğe sahiptir: gençlik odaklı yaklaşım. Ancak bu eksikliğe geçmeden önce, DEM Parti'nin adaleti odağına koyan, azaltım (*mitigation*) ve uyum (*adaptation*) stratejileri arasındaki önemli dengeyi gözeten, ekolojik sorunların sosyal ve iktisadi boyutlarının bilincinde, katılımcılık ve kapsayıcılık esasına dayanan bu beyanları; DEM Parti'nin çevresel sürdürülebilirlik ve adalet bakımından ne kadar ilerici, etkili ve anlamlı bir yerel yönetim vizyonuna sahip olduğunu göstermektedir. Buna karşın gençliğin, iklim ve diğer çevresel sorunlar karşısındaki özel konumunu¹³ vurgulayan ve bu doğrultuda yukarıdaki beyanları gençlik hakları odağına oturtarak yukarıdaki politikalara ek olacak şekilde gençliğe yönelik ayrı bir politikalar seti geliştiren bir yaklaşım DEM Parti'yi çevresel sürdürülebilirlik ve adalet teması çerçevesinde gençlik açısından çok daha ileriye taşıyacaktır.

Her ne kadar DEM Parti'nin bu beyanları ve diğer temalardaki (istihdam, katılım, gençlik hakları vb.) vizyonu ilkesel olarak gençliğin çevresel sürdürülebilirlik ve adalet kapsamındaki ihtiyaçlarını kapsasa da, bu gibi kapsamlı ve detaylı bir bildirgenin çevre ve iklimle ilişkili kısımlarında gençlik hakları odaklı bir yaklaşımın açıkça geçirilmemesi küçük ama önemli bir eksiklik. Bu gibi bir eksiklik, gençlerin iklim ve diğer çevre krizleri karşısındaki spesifik kırılganlıklarını "yurttaş" ve "insan" hakları çerçevesinde eriterek göz ardı etme potansiyeli taşımaktadır.

¹³ Gençlik iklim ve çevresel krizlerin etkilerini ve bu etkiler kapsamında gelişen adaletsiz sosyoekonomik değişimin etkilerini hayatlarının diğer gruplara görece olarak daha büyük bir bölümünde yaşayanlar olarak hak ihlallerine en çok maruz kalan toplumsal gruplardır.

11. Sonuç ve değerlendirme

Tüm bu değerlendirmeler sonucunda, DEM Parti'nin bildirgelerindeki beyanları gençliğin mevcut karşılaştığı çeşitli yapısal sorunları çözüme ulaştırmada oldukça ilerici, etkili, sürdürülebilir ve kapsamlı bir nitelikte bulunmuştur. Yukarıda detaylıca incelenen farklı temalar kapsamındaki gençliğin mevcut durumunun yapısal analizine hakim bir yerel yönetim vizyonu ve bu doğrultuda geliştirilen gençlik hakları odaklı, katılımcı ve kapsayıcı bir misyona sahip olan DEM Parti, gençliğin sorunlarının “neden” olduğuna ve bu sorunları “nasıl” çözebileceklerine dair oldukça nitelikli bir yaklaşıma sahiptir.

Sonuç olarak DEM Parti'nin bildirgeleri, gençliğin içinde barındırdığı farklı kimliklere ve dolayısıyla gençliğin farklı ihtiyaç ve taleplerinin bilince bir gençlik tanımına sahip; gençlik haklarını odağına oturtan ve bu kapsamda kapsamlı yerel gençlik politikası vizyonuna sahip; gençlerin yerel karar alma mekanizmalarına katılımını önceleyen; genç kadın ve LGBTİ+'ları kapsayıcı bir gençlik yaklaşımına sahip; gençlerin kendilerini gerçekleştirebilmesini önceleyen ve gençlik hakları çerçevesinde geliştirilmiş bir genç istihdamı stratejisine sahip; barınma krizinin yapısal sorunlarını gören ve bu kapsamda ilerici bir vizyon-misyon tutarlılığına sahip bir nitelikte olması sebebiyle gençlik açısından oldukça ilerici, etkili ve sürdürülebilir bulunmuştur.

Ancak, DEM Parti'nin vizyon ve misyon tutarlılığını daha da geliştirebileceği iki nokta bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, sağlık ve psikososyal hizmet stratejilerine ihtiyaç değil sorun odaklı yaklaşıldığı için gençlerin varolan sorunlarına çözüm olacak bütüncüllükten uzaktır. İkincisi ise, gençlik odaklı bir iklim ve çevre stratejisine sahip olmaması sebebiyle DEM Parti, gençlerin iklim ve diğer çevre krizleri karşısındaki spesifik kırılganlıklarını “yurttaş” ve “insan” hakları çerçevesinde eriterek göz ardı etme potansiyeli taşımaktadır. Bu yapıcı eleştirileri dikkate alarak DEM Parti'nin yerel yönetim vizyonu, gençlik hakları açısından çok daha etkili, ilerici ve sürdürülebilir bir niteliğe sahip olabilecektir.

**GENÇLİK
ÖRGÜTLERİ
FORUMU**

**#kaç
genc
var.** SEÇİM
2024

Şubat 2024

www.go-for.org